

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

ZAKON Br. 03/L-185

O ENERGETSKOM REGULATORU

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O ENERGETSKOM REGULATORU

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1

Svrha i oblast primene

1. Ovaj zakon reguliše rad Energetske regulatorne kancelarije kao nezavisne agencije Republike Kosova, koju uspostavlja Skupština Republike Kosova u skladu sa članom 119.5. i 142. Ustava Republike Kosova. Zakon definiše ovlašćenja, dužnosti i funkcije Energetske regulatorne kancelarije, uključujući uslove za izdavanje licenci za delatnosti u oblasti energetike, procedure za davanje ovlašćenja za izgradnju novih kapaciteta proizvodnje, stvaranje i efikasno funkcionisanje konkurentnih energetske tržišta, i kriterijume za regulisanje tarifa i uslova za snabdevanje energijom.
2. Energetska regulatorna kancelarija upražnjava ovlašćenja nezavisne agencije u okviru institucija Republike Kosovo, pod uslovima svih zakona i uredbi na Kosovu, osim ako je drukčije propisano.
3. Energetska regulatorna kancelarija ima sledeće odgovornosti:

- 3.1. da podstiče transparentno i nediskriminaciono funkcionisanje energetskih tržišta na osnovu načela slobodnog tržišta za konkurentne delatnosti i da reguliše monopolske aktivnosti;
 - 3.2. monitoriše i poboljša sigurnost sa snabdevanjem električne energije, grejanja i prirodnog gasa, uključujući sigurnost održavanja i izgradnje potrebnih kapaciteta generisanja, transmisije, raspodele, kapacitet skladištenja i kapacitet interkonekcije;
 - 3.3. da obezbedi transparentan i nediskriminacioni učinak u delatnostima u oblasti energetike koje su predmet obaveza javne usluge, uključujući to da obezbedi nediskriminacioni pristup sistemima transmisije i distribucije, i mrežama;
 - 3.4. da obezbedi da su tarife za delatnosti u oblasti energetike regulisane i prihvatljive, i da su određene na osnovu tarifne metodologije, uključujući odredbe tarifnih za sisteme prenosa i distribucije koje su adekvatne da omoguće neophodna ulaganja u sisteme na način koji omogućuje da ova ulaganja obezbede održivost sistema;
 - 3.5. monitoriše i sprečava zloupotrebe dominantnih položaja i nekonkurentnih praksi od strane energetskih preduzeća i preduzima odgovarajuće mere u skladu sa zakonom;
 - 3.6. da obezbedi, da potrošači imaju pravo na priključivanje svojih objekata na energetske sisteme i da budu snabdeveni energijom;
 - 3.7. da obezbedi da su potrošači i ovlašćeni distributeri zaštićeni odgovarajućim pravilima rešavanja spora;
 - 3.8. da obezbedi da su interesi potrošača i energetskih preduzeća uravnoteženi na odgovarajući način, i da su ugroženi potrošači zaštićeni; i
 - 3.9. deluje shodno relevantnih odluka sa obligativnim zakonskim efektom institucija formiranih energetsku zajednicu, u slučaju kada ove institucije imaju mandat za donošenje takvih odluka sa obligativnim zakonskim efektom.
4. Prilikom vršenja svojih dužnosti na koje upućuje stav 3 ovog člana, Energetska regulatorna kancelarija uzima u obzir potrebu da se:
- 4.1. primene odgovarajuće mere za jačanje društvene i privredne kohezije širom Kosova;
 - 4.2. postepeno unaprede standardi zaštite životne sredine na Kosovu; i
 - 4.3. zadrže poverljive informacije, kako je određeno u ovom zakonu i zakonu o pristupu službenim dokumentima.

Član 2

Definicije

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Kancelarija Regulatora energije** - nezavisni regulator energetske aktivnosti utvrđenih Poglavljem II ovog zakona;

1.2. **Odbor** - odbor Energetske regulatorne kancelarije, kako je detaljno predviđeno u II poglavlju ovog zakona, koji odbor obuhvata i predsedavajućeg odboru;

1.3. **Kontrola** - prava, ugovori ili ostala sredstva koja odvojeno ili u kombinaciji i uzimajući u obzir činjenicu ili dotični zakon, imaju mogućnost za vršenje odlučujućeg uticaja nad jednim preduzećem, naročito o sledećim tačkama:

1.3.1. vlasništvo ili pravo na korišćenje svih asea preduzeća ili jednog njihovog dela.

1.3.2. prava ili ugovori koji nose odlučujući uticaj o sastavu, glasanje ili odluka organa preduzeća;

1.4. **Poverljive informacije** - podaci, dokumenta ili druge informacije, bilo poslovne ili tehničke, u vezi sa dizajnom, rehabilitacijom, osiguranjem, radom, održavanjem i finansiranje delatnosti u oblasti energetike ili delatnosti koja još nije deo javnog domena a koje mogu ugroziti poslovni interes kandidata ili ovlašćenih distributera ako se otkriju;

1.5. **Pravila za rešavanje spora** - pravila koje utvrđuje Energetska regulatorna kancelarija u skladu sa ovim Zakonom, koja pravila daju osnove za rešavanje sporova u energetske sektoru;

1.6. **Distribuirana proizvodnja** - proizvodna postrojenja povezana na distribucionu sistem;

1.7. **Pravila** - akta izrađena i izdana od strane Energetske regulatorne kancelarije,

1.8. **Bezbednost** - označava i tehničku sigurnost i bezbednost u snabdevanju energijom;

1.9. **Postupak tendera** - objavljeni postupak za otvaranje konkurentnog konkursa, uključujući određeni rok, potrebne formulare, instrukcije, dokumentaciju i kriterijume procene, sa ciljem da se nabave novi kapaciteti proizvodnje, novi sistemi za prenos i distribuciju električne energije gasa, i toplotne energije, kao i direktne linije električne energije i direktni gasovodi;

1.10. **Potrošači u stanju socijalne potrebe** - porodični potrošač koji zbog niskih primanja, zdravstvene situacije ili nesposobnosti je kvalifikovan za zaštitu ili

pomoć, na osnovu pravila utvrđenih od Kancelarije regulatora energije, u skladu sa pravilima uspostavljenih kvalifikacija od Ministarstva za rad i socijalno staranje.

2. Ostali termini upotrebljeni u ovom zakonu koji u istom nisu definisani, imaju značenje definisano Zakonom o energiji, Zakonom električnoj energiji, Zakonom o prirodnom gasu i Zakonom o centralnom grejanju.

POGLAVLJE II

ORGANIZOVANJE ENERGETSKE REGULATORNE KANCELARIJE

Član 3

Sedište i pravni osnov

1. Sedište Kancelarije Regulatora energije nalazi se u Prištini.
2. Energetska regulatorna kancelarija vrši funkcije i dužnosti koje su joj date ovim zakonom, zakonom o energiji, zakonom o električnoj energiji, zakonom o centralnom grejanju i zakonom o prirodnom gasu.

Član 4

Odbor

1. Energetskom Regulatornom kancelarijom rukovodi Odbor sastavljen od pet (5) članova, uključujući predsedavajućeg. Članove odbora imenuje Vlada a imenovanje usvaja Skupština Republike Kosovo.
2. Svaki put kada se otvori pozicija za člana Odbora, novog člana imenuje Vlada u roku od tri (3) meseca, a imenovanje usvaja Skupština Republike Kosovo.
3. U slučaju da imenovanje predloženog kandidata nije usvojeno u Skupštini Kosova u roku od tri (3) meseca od datuma kada Vlada predloži kandidata, Vlada je dužna da u roku od dodatnih tri (3) meseca identifikuje alternativnog kandidata i predloži ga Skupštini.
4. Mandat svakog člana odbora počinje dana kad je član imenovan u odbor ili ako je primenljivo od dana početka dopunskog mandata od pet (5) godina, prema Zakonu o regulatoru energije (zakon br. 2004/9).
5. Ako mesto člana odbora ostaje slobodno, novi član Odbora će biti imenovan u mandatu od pet (5) godina, ako je mesto upražnjeno zbog smrti, ostavke ili razrešenja jednog ranijeg člana, pre isteka njegovog/njenog mandata. U tom slučaju novi član će služiti do okončanja mandata ranijeg člana. Novi član može da se ponovo imenuje za još jedan dodatni mandat od pet (5) godina, nakon završetka ostalog dela mandata prethodnog člana.

6. Članovi Odbora Kancelarije Regulatora energije koji su ponovo imenovani na njihovim položajima prema Zakonu o Regulatoru energije (Zakon br. 2044/9) vrše dužnost člana Odbora do okončanja njihovog trenutnog mandata, međutim ne mogu biti ponovo imenovani prema ovom zakonu. Članovi koji su imenovani u Odboru prema Zakonu o Regulatoru energije (Zakon br. 2004/9) i koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona vrše svoj prvi mandat, vrše dužnost člana Odbora do okončanja tog mandata i mogu još jednom biti imenovani prema ovom zakonu.

7. Nakon stupanja na snagu ovog zakona, članovi Odbora, uključujući predsedavajućeg, nastavljaju sa upražnjavanjem svojih funkcija do isteka njihovog redovnog mandata, kako je predviđeno u njihovom mandatu.

Član 5 **Članovi Odbora**

1. Svi članovi Odbora moraju biti građani Republike Kosovo sa trajnim prebivalištem na Kosovu. Svi članovi Odbora imaju regularni radni odnos sa Energetska regulatorna kancelarija, na osnovi punog radnog vremena.

2. Svaki član Odbora:

2.1. mora imati diplomu sa akreditiranog univerziteta;

2.2. mora imati najmanje pet (5) godina radnog iskustva u inženjeringu, ekonomiji, računovodstvu ili pravu; i

2.3. ne sme imati krivični dosije o izrečenoj krivičnoj kazni ili o delatnostima koje mogu biti pod sumnjom poštenja, integriteta ili kompetentnosti.

3. Član Odbora tokom svog mandata ne sme:

3.1. biti državni zvaničnik;

3.2. biti aktivni član političke stranke;

3.3. su sami, ili nemaju supružnika ili bližu porodicu, koji je akcionar, partner, vlasnik ili menadžer u jednom energetsom preduzeću koje se referiše ovom zakonu, ili podređenog preduzeća ili filijale jednog energetskog preduzeća;

3.4. raditi za energetska preduzeće koje je predmet ovog zakona ili za neko podređeno preduzeće ili filijalu određenog energetskog preduzeća;

3.5. imaju drugi položaj u okviru Kancelarije Regulatora energije;

3.6. ne sme vršiti drugu delatnost koja podvlači sukob interesa opisan u Kodeksu profesionalnog ponašanja, utvrđenom članom 10 ovog zakona.

Član 6

Smenjivanje sa funkcije članova Odbora

1. Skupština Republike Kosovo može da razreši jednog člana Odbora, pre isteka njegovog ili njenog mandata samo u slučaju kad član:

1.1. ponudi svoju ostavku koja je opravdana i prihvaćena;

1.2. bude kažnjen zbog krivičnog dela;

1.3. nije u stanju da vrši svoje dužnosti u periodu dužem od tri (3) uzastopna meseca iz razloga fizičke ili mentalne bolesti, ako nije u stanju da dostavi lekarski dokaz da će biti u stanju da se vrati svojim dužnostima u periodu od sledeća tri (3) meseca;

1.4. prekrši Kodeks profesionalne etike donet na osnovu ovog zakona;

1.5. prekrši uslove propisane u članu 5 ovog zakona;

1.6. nije bio prisutan na više od pet (5) uzastopnih sastanaka, iz bilo kog razloga

2. U slučaju da je član Odbora smenjen sa funkcije u skladu sa stavom 1. ovog člana, novi član se imenuje u skladu sa članom 4 i 5 ovog zakona.

3. Svako lice koje utvrdi da je član Odbora izvršio povredu, prekršaj ili prekršio relevantne delove stava 1. ovog člana i da bi stoga trebalo da se smeni sa funkcije, slučaj prijavljuje nadležnom sudu koji rešava stvar. Ako utvrdi da postoje dokazi koji potkrepljuju tvrdnje, nadležni sud Kosova predlaže Skupštini da smeni sa funkcije člana Odbora.

4. Kada je član Odbora smenjen sa funkcije na osnovu izvršene povrede, prekršaja ili je prekršio relevantne delove stava 1. ovog člana, taj član može podneti žalbu protiv takve odluke nadležnom sudu. Ako nadležni sud utvrdi da ne postoji dovoljno dokaza koji potkrepljuju odluku o smenjivanju sa funkcije, on predlaže Skupštini da se član Odbora vrati na funkciju.

Član 7

Status i plate članova Odbora i osoblja

1. Nijedan član Odbora ili kadar Energetske regulatorne kancelarije nemaju status javnog službenika.

2. Članovi odbora primaju mesečne plate i druge dnevnice na osnovu Zakona u primeni o platama visokih javnih zvaničnika.

3. U periodu od jedne godine nakon što prestane da bude član Odbora, takvom članu je zabranjeno da pristupi Odboru u ime bilo kakvog energetskog preduzeća koje ima licencu prema uslovima ovog zakona, ili subjekta koji je pod direktnom ili indirektnom kontrolom takvog nosioca licence.

4. Nijedno lice, dok vrši funkciju člana Odbora Energetske regulatorne kancelarije, nema pravo da otvori pregovore ili da se meša u pregovore, u vezi sa njegovim zaposlenjem ili konsultativnom radu, sa bilo kojim energetskim preduzećem koje ima licencu prema uslovima ovog zakona, ili sa subjektom koji je pod direktnom ili indirektnom kontrolom takvog nosioca licence.

5. Nijedno energetsko preduzeće koje ima licencu prema uslovima ovog zakona, ili subjekat koji je pod direktnim ili indirektnim vlasništvom ili kontrolom takvog nosioca licence, nema pravo da otvara pregovore ili da se meša u pregovore u vezi sa zapošljavanjem ili korišćenjem konsultantskih usluga člana Odbora. Svako licencirano energetsko preduzeće koje učestvuje u pregovorima kršeći odredbe ovog stava takvim postupkom krši uslove svoje licence a Energetska regulatorna kancelarija pokreće postupak protiv njega.

Član 8

Glavne dužnosti Odbora Energetske regulatorne kancelarije

1. Osim drugih odgovornosti predviđenih ovim zakonom, Odbor Energetske regulatorne kancelarije dužan je da:

1.1. odobri regulatornu i operativnu politiku Energetske regulatorne kancelarije;

1.2. organizuje i nadzire rad Energetske regulatorne kancelarije;

1.3. nadzire primenu budžeta i finansijsko upravljanje Energetske regulatorne kancelarije i da odobri svoje finansijske izveštaje;

1.4. organizuje zapošljavanje, imenovanje i da nadzire rad svog osoblja zaposlenog u Energetskoj regulatornoj kancelariji;

1.5. odobrava naknade i druge uslove zapošljavanja za osoblje Energetske regulatorne kancelarije;

1.6. donosi odluke i pravila i druge podzakonske akte koje je izradila Kancelarija regulatora energije, na osnovu ovog zakona ili drugim zakonodavstvom.

2. Predsedavajući Odboru predstavlja Energetsku regulatornu kancelariju kod trećih strana.

3. Odbor priprema i usvaja pravila koja regulišu rad Energetske regulatorne kancelarije, uključujući strukturu službe, procedure za zapošljavanje osoblja, kao i pitanja u vezi sa organizacijom posla.

4. Pravila takođe mogu da propisuju procedure za zapošljavanje osoblja na osnovu ugovora o delu.

5. Pravila takođe utvrđuju uslove i procedure za spoljašnju javnu reviziju funkcija i delatnosti, kao i godišnjeg finansijskog izveštaja, u skladu sa stavom 2 člana 20 ovog zakona.

Član 9

Godišnji izveštaj

1. Predsedavajući Energetskoj regulatornoj kancelariji podnosi Skupštini Republike Kosova godišnji izveštaj najkasnije tri (3) meseca pre kraja svake kalendarske godine. Izveštaj je javan i obuhvata:

1.1. pregled razvoja u okviru delokruga funkcija, dužnosti i ovlašćenja Energetske regulatorne kancelarije, uključujući posebno i rezultate njenog nadgledanja razvoja konkurentnosti i transparentnosti na energetskim tržištima na Kosovu;

1.2. kratak pregled svih individualnih dela i odluka o sporovima, kao i postupaka za sprovođenje koje je pokrenula Energetska regulatorna kancelarija tokom prethodne godine;

1.3. podatke o svom licenciranju i drugim regulatornim aktivnostima tokom prethodne godine;

1.4. revidiran godišnji finansijski izveštaj Energetske regulatorne kancelarije za prošlu godinu, uključujući prihode koje je sakupila Energetska regulatorna kancelarija, kao i nastale troškove, u skladu sa članovima 18 i 21 ovog Zakona;

1.5. sve druge informacije koje zahteva Skupština Republike Kosovo.

2. Skupština Republike Kosovo, preko odgovornih funkcionalnih odbora, može zatražiti od predsedavajućeg odbora da izveštava u Skupštini ako to smatra razumnim.

Član 10

Kodeks profesionalnog ponašanja

1. Odbor Energetske regulatorne kancelarije izrađuje i objavljuje Kodeks profesionalnog ponašanja koji važi za članove Odbora i za kadar da bi se obezbedilo da oni izvršavaju svoje dužnosti pošteno i sposobno, i da bi se izbegli sukobi interesa, kao i to da bi se obezbedilo kontinuirano poštovanje uslova navedenih u stavu 4 člana 7 ovog zakona.

2. Kodeks profesionalnog ponašanja zabranjuje članovima Odbora i drugom kadru Energetske regulatorne kancelarije:

2.1. da prihvate bilo kakvu finansijsku korist, neposredno ili posredno, od bilo kog energetskeg preduzeća ili bilo koje podružnice, ili saradnika energetskeg preduzeća, uključujući, ali ne i samo to, novac, akcije, nepokretnosti, vredne poklone, putovanja, ili lične usluge, kako je detaljno navedeno u primenjivim zakonima;

2.2. da imaju interes da postanu direktori, službenici, zaposleni u, ili da vrše rukovodstvenu kontrolu nad radom bilo kog energetskeg preduzeća, njegovog nasledika ili bilo kog subjekta koje je pod direktnom ili indirektnom kontrolom takvog preduzeća.

3. Kodeks profesionalnog ponašanja zahteva od svih članova Odbora:

3.1 da obaveštava Odbor napismeno o svakoj rukovodstvenoj ili direktorskoj poziciji koju ima u privatnoj poslovnoj organizaciji, kao i o dužnostima u vezi sa tom pozicijom. Takav član Odbora može nastaviti da radi na takvoj poziciji ako većina ostalih članova odbora potvrdno odluče, na sastanku na kome predmetni član nije prisutan, da takva pozicija ne podrazumeva bilo kakav materijalni sukob interesa sa, i da ne pretili da materijalno ugrozi potpuno i verno vršenje dužnosti koje taj član ima; i

3.2 da momentalno obaveštava Odbor napismeno o svakom vlasničkom interesu koji ima, direktno ili indirektno, on ili neki član njegove porodice, u privatnoj poslovnoj organizaciji ako Energetska regulatorna kancelarija ima ili planira poslovno angažovanje ili ugovaranje posla sa tom privatnom poslovnom organizacijom. Član odbora ne sme prisustvovati, učestvovati na, pokušati da utiče na, svaki sastanak, diskusiju, pregovore, odluku ili predloženu odluku koja je u vezi sa postojećim ili planiranim poslovnim angažovanjem Energetske regulatorne kancelarije sa privatnom poslovnom organizacijom u kojoj član ili članovi njegove porodice imaju neposredan ili posredan vlasnički interes.

4. Kodeks profesionalnog ponašanja obuhvata predloge za meru sprovođenja u slučaju da kadar prekrši Kodeks.

Član 11 Savetovanje

Energetska regulatorna kancelarija može da imenuje one konsultant i savetnike koje smatra potrebnim za izvršavanje svojih ovlašćenja, funkcija i dužnosti. Kada te konsultante i savetnike plaća Energetska regulatorna kancelarija iz sopstvenog budžeta, oni se angažuju u skladu sa Zakonom o javnoj nabavci.

Član 12

Informacije koje zahteva Energetska regulatorna kancelarija

1. Energetska regulatorna kancelarija ima pravo da od svakog energetskog preduzeća ili javnog organa zahteva sve informacije, podatke i dokumenta, uključujući podatke o računima, kao i finansijska stanja i obračun, i poverljive informacije, koje su joj potrebne za upražnjavanje svojih funkcija i dužnosti, u skladu sa ovim zakonom i drugim važećim zakonima.
2. Energetska regulatorna kancelarija poslednja odlučuje da li je poseban materijal koji je dobila poverljiv u skladu sa pravilima koje utvrđuje od ovog kancelarija.
3. Informacije dobijene a koje su poverljive informacije, tretiraju se prema uslovima Zakona o pristupu javnim dokumentima.

Član 13

Obaveza saradnje

1. Svi javni organi i energetska preduzeća dužni su da sarađuju sa Energetskom regulatornom kancelarijom da bi se omogućilo njeno izvršavanje funkcija, ovlašćenja i dužnosti.
2. Tokom izvršavanja svojih funkcija, ovlašćenja i dužnosti, Energetska regulatorna kancelarija mora da sarađuje sa licima ili organizacijama koje predstavljaju ili štite interese potrošača.

POGLAVLJE III

DUŽNOSTI I OVLAŠĆENJA ENERGETSKE REGULATORNE KANCELARIJE

Član 14

Dužnosti i ovlašćenja Energetske regulatorne kancelarije

1. Energetska regulatorna kancelarija zadužena je da uspostavi i primeni regulatorni okvir za energetski sektor na Kosovu, koji obezbeđuje nediskriminaciju, delotvornu konkurenciju i funkcionisanje energetskog tržišta, koja je u skladu sa njenim opštim odgovornostima prema odredbama člana 1 ovog zakona.
2. Za ispunjavanje zadataka, Kancelarija Regulatora energije ima autoritet i sledeće odgovornosti:
 - 2.1. nadgleda funkcionisanje konkurencije na energetskim tržištima na Kosovu, uključujući uslove pristupa stranama;

- 2.2. izdaje, menja, suspenduje, prenosi ili ukida licence kako je navedeno u ovom zakonu ili drugim relevantnim zakonima;
- 2.3. nadgleda, prati o obezbeđuje poštovanje uslova licence;
- 2.4. razvije tarifne metodologije, odobri i da modifikuje ili vrati za izradu primenu tarifa za regulisane energetske usluge, podnete u skladu sa tarifnim metodologijama;
- 2.5. usvoji metodologiju tarifa izrađeni od operatora sistema transmisije, tržišnog operatora i operatora sistema raspodele za uspostavljanje tarife za svoje regulisane energetske usluge;
- 2.6. da usvoji i modifikuje ili vrati na dopunu aplikacije za tarife za regulisane usluge energije, dostavljene od preduzeća energije, shodno metodologije tarifa, koje je izradila ili usvojila Kancelarija Regulatora energije;
- 2.7 da izdaje dozvole za izgradnju novih kapaciteta za proizvodnju energije, novih postrojenja za prenos i distribuciju gasa, kao i za direktne linije električne energije i direktne gasovode za prenos prirodnog gasa u skladu sa članom 38. ovog zakona;
- 2.8. vrši aktivnosti utvrđene članom 39 za pokretanje i sprovođenje tenderskog postupka za izgradnju novih energetskih kapaciteta;
- 2.9. nadgleda odvajanje energetskih preduzeća u pravnom i organizacionom smislu, u smislu odlučivanja i računa;
- 2.10. donosi pravila o opštim uslovima snabdevanja električnom energijom;
- 2.11. razmatra i odobrava predloge za posebne uslove i tehničke specifikacije za usluge koje pružaju energetska preduzeća;
- 2.12. uspostavlja standarde usluge koje moraju ispoštovati nosioci licenci u skladu sa uslovima licence;
- 2.13. donosi pravilo koje utvrđuje postupke koji se pokreću u pogledu isključenja potrošača, da bi se sačuvali interesi potrošača;
- 2.14. rešava sporove u vezi sa stvarima koje su predmet licence koju izdaje Energetska regulatorna kancelarija, između potrošača i energetskih preduzeća, operatora sistema i energetskih preduzeća, kao i između dva energetska preduzeća;
- 2.15. izdaje uverenja porekla u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o električnoj energiji;
- 2.16. donosi pravila i pojedinačne odluke u skladu sa ovim zakonom i drugim važećim zakonima;

2.17. revidira, usvaja i nadgleda poštovanje svih kodeksa, uključujući Kodeks mreže, kodeks distribucije i tržišna pravila;

2.18. sprovodi odredbe ovog zakona i izriče novčane kazne za prekršaje, u skladu sa pravilima odobrenim od strane Energetske Regulatorne Kancelarije;

2.19. da vrše i druge zadatke utvrđene ovim zakonom i drugim zakonima.

3. Energetska preduzeća licencirana od Kancelarije regulatora energije treba da aplikuju pri Kosovskoj komisiji za konkurenciji u skladu Zakona o konkurenciji u vezi odluka za udruženje preduzeća ili bilo koju drugu izmenu kontrole nad licenciranom preduzeću. U ovim slučajevima Kosovska komisijama konkurenciju uzima u obzir mišljenje Kancelarije regulatora energije.

4. Preduzeća energije licencirano od Kancelarije regulatora energije mora da aplikuju pri Kancelariji regulatora energije za:

4.1. usvajanje svakog predloga za otuđivanje kapitalne opreme kao i prava na nepokretnu imovinu koja se koristi za obavljanje licenciranih aktivnosti;

4.2. izdavanje uverenja o poreklu; i

4.3. o svakoj izmeni u osnovnoj delatnosti licenciranog preduzeća:

5. Energetska regulatorna kancelarija takođe, dužna je da obezbedi:

5.1. da su pravila, uslovi i tarife za priključivanje novih proizvođača električne energije ili toplotne energije objektivni, transparentni i nediskriminacioni, da pokrivaju sve opravdane troškove regulisanog preduzeća i da uzimaju u obzir troškove i koristi korišćenja obnovljivih izvora energije, novih tehnologija, distribuirane proizvodnje i mogućnosti stvorene kombinovanom proizvodnjom toplotne i električne energije;

5.2. da operateri sistema prenosa i distribucije izvršavaju svoje zadatke;

5.3. stvara se za održavanje konkurentnog tržišta, tamo gde je moguće kao i da sprečava i kažnjava anti-konkurentne radnje, u saradnji sa Kosovskom komisijom za konkurenciju prema članu 21 Zakona o energiji;

5.4. uspostavljanje i primenu od strane relevantnih nosioca licenci mehanizama za otklanjanje opterećenja u kapacitetima sistema električne energije i gasa; i

5.5. pravične i nediskriminacione procedure za upravljanje i dodeljivanje povezanih kapaciteta.

5.6. da su svi stvarni ili potencijalni korisnici sistema konsultovani na način koji je otvoren i transparentan oko desetogodišnjeg plana za razvoj sistema koji podnese operater sistema prenosa, s tim što se od svih lica ili preduzeća koji tvrde

da su potencijalni korisnici sistema može tražiti da potkrepe takve tvrdnje, i da Energetska regulatorna kancelarija objavi rezultate procesa konsultacija, posebno oko mogućih potreba za ulaganjem.

6. Energetska Regulatorna Kancelarija ispituje da li desetogodišnji plan za razvoj sistema koji podnese operater sistema prenosa pokriva sve potrebe za ulaganjem identifikovane za vreme procesa konsultacija i može zahtevati od operatera sistema prenosa da izmeni desetogodišnji plan za razvoj sistema.

7. Energetska regulatorna kancelarija prati i ocenjuje primenu desetogodišnjeg plana za razvoj sistema.

8. U slučaju kada operater sistema prenosa, osim iz opravdanih razloga van njegove kontrole, ne izvrši ulaganje, koje prema desetogodišnjem planu za razvoj sistema treba da izvrši u naredne tri godine, Energetska regulatorna kancelarija preduzima bar jednu od sledećih mera da bi obezbedila da je predmetno ulaganja izvršeno, ako je to ulaganje i dalje relevantno na osnovu najnovijeg desetogodišnjeg plana za razvoj sistema:

8.1. zahteva od operatera sistema prenosa da izvrši predmetna ulaganja;

8.2. pokreće postupak predviđen članom 39. ovog zakona; ili

8.3. obavezuje operatera sistema prenosa da prihvati kapitalno povećanje za finansiranje neophodnih ulaganja i za omogućavanje nezavisnim investitorima da učestvuju u kapitalu.

9. Kada Energetska regulatorna kancelarija upotrebi svoja ovlašćenja prema uslovima podstav 8.2 stava 8. ovog člana, može obavezati operatera sistema prenosa da pristane na jedno od sledećeg:

9.1. finansiranje od strane treće strane;

9.2. izgradnju od strane treće strane;

9.3. izgradnju nove aktive koja se tiče njega;

9.4. rukovanje novom aktivom koja se tiče njega.

10. Operater sistema prenosa pruža sve informacije investitorima u nova ulaganja u sistem prenosa koje su potrebe za realizaciju investicije, povezuje novu aktivu sa sistemom prenosa i uopšteno ulaže sve napore da bi omogućio realizaciju investicionog projekta.

11. Relevantni finansijski sporazumi nastali od mera preduzetih u skladu sa stavom 8. 9. i 9. ovog člana predmet su odobrenja od strane Energetske regulatorne kancelarije.

12. Kada Energetska regulatorna kancelarija upotrebi svoja ovlašćenja prema uslovima podstav 8.1 stava 8. ovog člana, relevantne odluke o tarifi pokrivaju troškove predmetnih ulaganja.

Član 15

Nadgledanje tržišta i mere za produbljivanje konkurentnosti

1. Energetska regulatorna kancelarija odgovorna je za nadgledanje funkcionisanja tržišta za električnu energiju, centralno grejanje i prirodni gas, da bi obezbedila efikasno funkcionisanje tih tržišta i da bi identifikovala korektivne mere koje su potrebne. Takvo nadgledanje obuhvata i nadgledanje:

1.1. nivoa transparentnosti, uključujući cene veleprodaje, kao i rada operatera sistema prenosa, uključujući u pogledu uslova pristupa koje oni nude, kao i obračun dostupnog kapaciteta;

1.2. pravila o upravljanju i dodeljivanje povezanih kapaciteta, u saradnji sa regulatornim organima onih zemalja koje imaju povezane sisteme sa Kosovom;

1.3. sve mehanizme za otklanjanje opterećenja u energetske sistemima na Kosovu;

1.4. vreme potrebno operaterima sistema prenosa i distribucije da izvrše priključenje i opravku;

1.5. blagovremeno objavljivanje odgovarajućih informacija od strane operatera sistema prenosa i distribucije u pogledu povezanih sistema, sistema korišćenja i dodeljivanja kapaciteta zainteresovanim stranama, uzimajući u obzir potrebu da se nenagomilane informacije tretiraju kao poslovno poverljive;

1.6. efektivno rastvaranje računa, koji se poziva na član 49 ovog zakona, kako bi obezbedili da ne postoje neposredne subvencije između aktivnosti generisanja, prenosa, distribuiranja i snabdevanja;

1.7. pravila, uslove i tarife za priključivanje novih proizvođača električne energije i centralnog grejanja da bi se garantovalo da je to objektivno, transparentno i nediskriminaciono, posebno uzimajući u obzir troškove i koristi upotrebe različitih obnovljivih izvora energije i novih tehnologija, distribuirane proizvodnje i kombinovane toplotne i električne energije;

1.8. meru do koje operateri sistema prenosa i distribucije izvršavaju svoje odgovornosti prema uslovima ovog zakona, njihovih licenci i drugih važećih zakona, pravila i kodeksa, da ne bi postajala diskriminacije između korisnika sistema u pogledu prava ili obaveza za pristup sistemu;

1.9. nivo delotvornosti otvaranja tržišta i konkurencije na nivou veleprodaje i maloprodaje, uključujući isporuku električne energije, cene za potrošače koji su domaćinstva, uključujući sisteme plaćanja unapred, tarife za promenu snabdevača, stopu isključivanja, naplatu za vršenje usluga održavanja, kao i žalbe potrošača koji su domaćinstva, kao i svako narušavanje ili ograničavanje

konkurencije, uključujući pružanje svih relevantnih informacija, kao i otvaranje relevantnih predmeta pred Kosovskom komisijom za konkurenciju;

1.10. usklađenost i razmatranje performane u prošlosti koja se odnosi na pravilima bezbednosti sistema i njegove izdržljivosti kao i utvrđivanje ili usvajanje standarda i uslova kvalitetnih usluga i snabdevanja ili zajedničkog doprinosa kod drugih nadležnih organa;

1.11. pojavu restriktivnih praksi sklapanja ugovora, uključujući klauzule o izričitosti koje mogu sprečiti velike potrošače koji nisu domaćinstva od sklapanja ugovora istovremeno sa više od jednim snabdevačem ili koje mogu sprečiti njihov izbor da to urade, i obaveštava Kosovsku komisiju za konkurenciju o takvoj praksi, kad god je to moguće.

2. Energetska regulatorna kancelarija objavljuje godišnji izveštaj, odvojeno ili kao deo drugog izveštaja, u kome je naveden ishod nadgledanja opisanog u stavu 1. ovog člana. Nivo efektivnosti i otvaranja tržišta i konkurencije na nivou prodaje na veliko i malo (podstav 1.9) će se opisati u posebnom godišnjem izveštaju.

3. Energetska regulatorna kancelarija preduzima one mere koje smatra neophodnim da:

3.1. zatraženog od Operatera sistema prenosa ili Operatera sistema distribuiranja kako bi se modifikovali uslovi kako bi aplicirali za korisnike, uključujući tarife i metodologiju, kako bi obezbedili da su one proporcionalne i da se sprovede na ne diskriminatorski način;

3.2. radi sprečavanja zloupotrebe i dominantnog položaja ili za zaključenje ili pokušaj za zaključivanje dogovora jednom licenciranom koji ima za cilj ili za efekat ograničavanje ili poremećaj konkurencije; ciljevi za osiguranje snabdevanja sa energijom će se uzeti u obzir tokom procene prema članovima 101 (3) i 102 Ugovora za funkcionisanje Evropske unije;

3.3. spreči ili otkloni okolnosti koje prete mogućnosti bilo kog nosioca licence da ispuni svoje obaveze javne usluge; i

3.4. spreči ili otkloni unakrsne subvencije između licenciranih delatnosti.

4. Sve mere koje Energetska regulatorna kancelarija preduzme u skladu sa stavom 3 ovog člana moraju biti u skladu sa odredbama Zakona o energiji i Zakona o konkurenciji.

Član 16

Rešavanje sporova

1. Energetska regulatorna kancelarija uspostavlja procedure koja utvrđuju postupke za rešavanje sporova u energetsom sektoru, uključujući žalbe:

1.1. potrošača na nosioce licence u vezi sa pruženim uslugama;

1.2. nosioca licence na drugog nosioca licence u vezi sa učinkom licencirane delatnosti; i

1.3. u pogledu pristupa treće strane sistemima prenosa ili distribucije električne energije i koncentrisanog grejanja ili prirodnog gasa i prenosa, kao prekograničnog protoka električne energije ili prirodnog gasa.

2. Procedure rešavanja spora u vezi sa krajnjim potrošačem trebalo bi da utvrde transparentne postupke za rešavanje žalbi. Takve procedure za žalbe potrošača moraju da omoguće pravično i blagovremeno rešavanje sporova, uz odgovarajuću isplatu nadoknade.

Korišćenje pravila za rešavanje sporova ne smeju biti na štetu prava strana da upražnjavaju sva prava žalbe koja su im dostupna prema uslovim drugih zakona primenjivim na Kosovu.

3. Procedure za rešavanje sporova donosi i objavljuje Energetska regulatorna kancelarija u vidu pravila.

Član 17

Javni registri

1. Energetska regulatorna kancelarija vodi javni registar:

1.1 svih stvari u vezi sa licencom, zajedno sa detaljima tih licenci;

1.2 svih izdatih uverenja porekla, zajedno sa detaljima nosioca, kvalifikovanog proizvođača, količini električne energije koja ulazi u mreži, kao i o periodu i lokaciji proizvodnje.

2. Procedure za vođenje javnog registra i detalji koji se evidentiraju u javnom registru utvrđuju se pravilima koje donosi Energetska regulatorna kancelarija.

POGLAVLJE IV

FINANSIRANJE ENERGETSKE REGULATORNE KANCELARIJE

Član 18

Izvori finansija

Prihodi koje sakupi Energetska regulatorna kancelarija od taksi licenciranja i drugih delatnosti, kako je određeno članom 22 ovog zakona, namenski su prihod Energetske regulatorne kancelarije. Osim toga, Energetska regulatorna kancelarija može u svrhu vršenja svojih odgovornosti, prema uslovima zakona, koristiti apropijaciju koja joj je odobrena u skladu sa članom 21. ovog zakona.

Član 19

Procedure finansijskog upravljanja

Unutrašnje finansijsko upravljanje Energetske regulatorne kancelarije vrši se u skladu sa Zakonom o javnom finansijskom upravljanju i odgovornosti.

Član 20

Korišćenje sredstava

1. Energetska regulatorna kancelarija dužna je da dostupna sredstva u skladu sa članom 18. ovog zakona koristi na efikasan i opravdan način, i samo u sledeće svrhe:

1.1. finansiranje delatnosti Energetske regulatorne kancelarije i njene uprave, uključujući radne troškove, plate, nadnice i beneficije za članove Odbora i kadar, kao i srodne troškove, troškove za studije i analize, kao i stručne ocene i procene u vezi sa funkcijama Energetske regulatorne kancelarije pod ovim zakonom;

1.2. kapitalne troškove za razvoj materijalnih dobara;

1.3. isplate koje su zakonski predviđene za upražnjavanje bilo koje funkcije, ovlašćenja ili dužnosti Energetske regulatorne kancelarije u skladu sa ovim zakonom ili pravilom.

2. Ministarstvo finansija i ekonomije može zatražiti reviziju računa i finansijskih aktivnosti Energetske regulatorne kancelarije, u skladu za primenjivim zakonima.

Član 21

Godišnji budžet

1. Tokom izrade i uručivanja njenog godišnjeg budžeta, Regulatorni ured za energiju će ispuniti sve primenljive zahteve za izradu i uručivanju utvrđenog budžeta Zakonom o menadžiranju javnih finansija i odgovornostima za nezavisne agencije.

2. Energetska regulatorna kancelarija dužna je da pripremi godišnji budžet na osnovu planskih dokumenata, koji budžet obuhvata:

2.1. očekivani kosto programa rada utvrđen u dokumentu planiranja;

2.2. detaljnu procenu troškova koje Energetska regulatorna kancelarija očekuje da će imati tokom godine;

2.3. procenu prihoda koje Energetska regulatorna kancelarija očekuje da će sakupiti tokom godine; i

2.4. procenu iznosa, ako postoji, sredstava potrebnih iz budžeta Republike Kosova za tu godinu.

3. Tokom izrade budžeta za korišćenje njenog namenjenog dohotka i nekog drugog dopunskog budžetskog izdvajanja zahtevanog od Regulatornog ureda za energiju obavlja ograničenja i namerava da minimizira totalni kosto njene aktivnosti, u skladu sa efektivnom i efikasnom sprovođenjem odgovornosti i zadataka prema ovom zakonu i drugim primenjivim zakonima.

4. Ukoliko prema mišljenju Regulatornog ureda za energiju njegove namenjene dohotke nisu zadovoljne za pokrivanju totalnih troškova za opravdano izvršenje obaveza, on može zahtevati dopunsko budžetsko izdvajanje za pokriću nedostatka u skladu sa odredbama Zakona o menadžiranju javnih finansija i odgovornosti.

POGLAVLJE V TAKSE

Član 22 Vrste taksi

1. Energetska regulatorna kancelarija sakuplja takse za:

1.1. modifikaciju i izmenu licencija kao i drugi aplikacija za licencije;

1.2. početno i godišnje izdavanje licence;

1.3. izdavanje uverenja o poreklu; i

1.4. rešavanje administrativnih sporova; uslovno da nijedna takva taksa da se ne uspostavlja u procesu za rešavanje sporova koji obuhvaćaju kućne potrošače; kao i uslovno da sve takse koje su uspostavljene drugim strankama neće prekoračiti faktički kosto i neposredno Regulatornog ureda energije za upravljanje procesa rešavanja spora između ovih stranaka.

2. Za svrhe Zakona o menadžiranju javnih finansija i odgovornosti, sve takse koje su specifikovane u stavu 1 ovog člana su „namenjeni prihodi“ Regulatornog ureda za energiju.

3. Energetska regulatorna kancelarija priprema i objavljuje detalje svih taksi koje su trenutno važeće.

Član 23 Plaćanje taksi

1. Takse za razmatranje prijava plaćaju se u vreme podnošenja prijave.

2. Taksa za licencu obuhvata:

2.1. početnu taksu za izdavanje ili izmenu licence, troškove za pripremu licence i za vršenje regulatorne delatnosti do kraja tekuće kalendarske godine; i

2.2 godišnju taksu za vršenje licenciranih delatnosti za svaku sledeću godinu.

3. Godišnju taksu plaća nosilac licence na početku svake kalendarske godine ili u mesečnim ratama prema dogovoru između Energetske regulatorne kancelarije. i nosioca licence.

4. Taksa za izdavanje uverenja o poreklu plaća se za svako izdato uverenje.

5. Izuzev godišnje takse, takse koje se naplaćuju u skladu sa ovim članom obračunavaju se u skladu sa posebnim administrativnim troškovima opravdano nastalim u obradi predmeta na koji se taksa odnosi.

6. Godišnja taksa se određuje na način koji omogućava finansijsku samoodrživost i delotvoran i isplativ rad Energetske regulatorne kancelarije, u skladu sa odgovarajućim kriterijumima regulatornih organa koji rade u sličnim i uporednim uslovima i ne može ni u kom slučaju biti veća od 2 % (dva procenta) bruto zarade energetskog preduzeća koje plaća godišnju taksu.

7. Procedure i rokove za plaćanje takse utvrđuju pravila koja priprema i objavljuje Energetska regulatorna kancelarija. Regulatorni ured za energiju će obezbediti da sve takve primljene takse iz one gde se prelivaju na računu za namenjene prihode Regulatornog ureda za energiju stvorenog u skladu sa pravilima za menažiranje i finansijsku kontrolu kao i Zakona o menadžiranju javnim finansijama i odgovornostima.

POGLAVLJE VI UPRAVNI POSTUPAK

Član 24 Sednica Odbora

1. Sednice Odbora Energetske regulatorne kancelarije saziva predsedavajući. Sednice se mogu održati kada je prisutno najmanje pet članova. Kada Odbor iz bilo kog razloga ima manje od pet imenovanih člana, sednice se mogu održati kada su prisutni svi sem jednog člana, a ne mogu se održati kada je prisutno manje od tri člana.

2. Kvorum za sednice Borda je od tri (3) članova. Sednice borda mogu se održati ukoliko postoji kvorum, nezavisno od toga ukoliko ima jednu ili dve slobodne pozicije u Bordu.

3. Predsedavajući Odboru predlaže dnevni red za sednice Odbora i podnosi takav dnevni red članovima najmanje pet (5) radnih dana pre održavanja sednice.

4. Sednice Odbora su uobičajeno otvorene za javnost. Odbor može odlučiti da sednicu ili debatu zatvori povodom određene tačke dnevnog reda. Takva odluka mora se zasnivati na pravilima koja definišu okolnosti pod kojima sednica može biti zatvorena.
5. Odluke Odbora usvajaju se većinom glasova prisutnih članova u sednici; međutim nijedna odluka ne može se usvojiti bez afirmativnog glasa najmanje troje (3) članova.
6. Svaki član Odbora ima jednaka prava i obaveze da u potpunosti učestvuje na sednicama. Prava obuhvata, ali ne samo to, pravo na traženje odluke, pravo glasanja oko predložene odluke i pravo učestvovanja u diskusiji na osnovu ravnopravnosti sa ostalim članovima.
7. Odluke koje usvoji Odbor evidentiraju se napismeno u zapisniku i, osim odluke koja se donosi na zatvorenoj sednici i koja je klasifikovana kao poverljiva, dostupne su javnosti.
8. Odbor se mora sastati najmanje deset (10) puta godišnje.

Član 25

Odluke i ostali akti

1. Upraznjavajući svoja ovlašćenja, dužnosti i odgovornosti, Energetska regulatorna kancelarija može doneti:
 - 1.1 pravila za regulisanje svojih delatnosti i delatnosti drugih u energetsom sektoru, kako je propisano ovim zakonom;
 - 1.2 pojedinačni akt, uključujući odluku u vezi sa licencama i tarifama, kao i odluku o rešavanju spora kako je opisano u članu 16 ovog člana.
2. Odluke i individualna pravila Regulatornog ureda Energiju donose se na otvoren i nezavisan način, spoljnih političkih, industrijskih ili drugih uticaja. Pravila, aktovi i druge odluke će se izraditi u pisanoj formi, koji će izdržati osnovna objašnjenja, ili razloga za regulisanje, akt ili odluka će biti obavezujuće za odgovarajuće preduzeće za energiju i/ili odgovarajuće potrošače, kao i rezultati će se objavljivati u skladu sa stavom 5 ovog člana.
3. Svaki pojedinačni akti koji donese Energetska regulatorna kancelarija u skladu sa stavom 1 ovog člana. predmet je postupka administrativne revizije unutar Energetske regulatorne kancelarije. Nakon završenog postupka administrativne revizije, nezadovoljna strana može otpočeti upravni spor pred nadležnim sudom na Kosovu, u skladu sa članom 43 ovog zakona i Zakonom o upravnom postupku.
4. Pravila Energetske regulatorne kancelarije objavljuju se u Službenom listu i na internet stranici Energetske regulatorne kancelarije u roku od deset (10) radnih dana od dana odobravanja.
5. Izvršena razmatranja u individualnim aktima i drugim odlukama koja se odnose na licencije i tarife objavljuju se u službenoj stranici u internetu Regulatornog ureda za

energiju u roku od trideset (30) dana nakon donošenja akta ili odgovarajuće odluke i takođe će se objavljivati u Biltenu Regulatorne kancelarije za energiju. Bilten se objavljuje najmanje jednom u šest (6) meseci i stavlja se u web stranici interneta Regulatornog ureda za energiju.

Član 26

Konsultacije

1. Energetska regulatorna kancelarija mora da vrši konsultacije oko pitanja koja imaju značajan uticaj na energetske tržište, uključujući sva pitanja u vezi sa tarifama.

2. Sve konsultacije koje vrši Energetska regulatorna kancelarija moraju:

2.1. se objaviti u dnevnim novinama koje su najprisutnije na teritoriji Kosova, Službenom listu i na internet stranici Energetske regulatorne kancelarije;

2.2. identifikovati pitanje na koje se konsultacije odnose;

2.3. omogućiti zainteresovanim stranama da odgovore u roku od najmanje četrnaest (14) dana od objavljivanja;

3. Regulatorni ured za energiju kao deo konsultacija u vezi sa tarifama ili predstavke na tarife, objavljuje njene predloge kao i odgovarajućih preduzeća za energiju, (izuzimajući konfidencijalne informacije) i to:

3.1 objaviti svaki nacrt pravila, nacrt pojedinačnog akta ili nacrt odluke;

3.2. održava javnu konsultaciju u kojoj odgovarajuće preduzeće za energiju ima mogućnosti da razmatra osnovi predlog o tarifama objavljivanim od strane Regulatornog ureda za energiju i bilo koji drugi projekat, projekat ili individualni čin ili projekt odluku kao i mogućnosti da prezentuju dokaze na podršku njenih predstavi na tarifama;

3.3. sastane se sa licenciranim preduzećima za energiju, na njihov zahtev za vođenje rasprave o predstavkama i odgovorima;

3.4. donosi konačnu odluku što moguće pre da postane praksa nakon završetka procesa konsultacija; i

3.5. objavljuje svu opravdanu i radnu dokumentaciju uz završnu odluku za tarife.

POGLAVLJE VII

LICENCE

Član 27

Obaveza za dobijanje licence

1. Delatnosti u oblasti energetike, u meri predviđenoj ovim zakonom, vrše energetska preduzeća na osnovu licenci koje izdaje Energetska regulatorna kancelarija.

2. Licence koje izdaje Energetska regulatorna kancelarija uslov su za vršenje sledećih delatnosti u oblasti energetike na teritoriji Kosova, s tim da se licenca može izdati za više od jedne delatnosti dole navedene, u zavisnosti od uslova predviđenih Zakonom o električnoj energiji, Zakonom o prirodnom gasu i Zakonom o centralnom grejanju:

- 2.1. proizvodnja električne energije;
- 2.2. proizvodnju toplotne energije,
- 2.3. zajedničku proizvodnju električne i toplotne energije;
- 2.4. prenos električne energije, uključujući rad sistema prenosa;
- 2.5. prenos prirodnog gasa;
- 2.7. javno snabdevanje električnom energijom;
- 2.8. distribucija toplotne energije ili prirodnog gasa;
- 2.9. skladištenje prirodnog gasa;
- 2.10. snabdevanje električnom energijom, toplotnom energijom ili prirodnim gasom, uključujući tranzit, uvoz i izvoz električne energije i prirodnog gasa;
- 2.11. rad tržišta za električnu energiju ili prirodni gas;
- 2.12. tranzit, uvoz ili izvoz električne energije ili prirodnog gasa;
- 2.13. rad sistema prenosa ili distribucije prirodnog gasa.

3. Sve prijave za dobijanje licence i potkrepljujuća dokumentacija koja se ne smatra poverljivom dostupna je javnosti posredstvom Energetske regulatorne kancelarije, u skladu sa pravilima o licenciranju, koje utvrđuje Energetska regulatorna kancelarija. Sve licence koje sadrže obaveze za javne usluge će se objavljivati.

Član 28

Delatnosti za koje nije potrebna licenca

1. Licencija nije potrebna za:

- 1.1. proizvodnju električne energije u postrojenju sa ukupnim kapacitetom od najviše pet (5) MW;
- 1.2. proizvodnju toplotne energije u toplanama za sopstvenu upotrebu ili sa kapacitetom od najviše jedan (1) MW;
- 1.3. proizvodnju električne energije za sopstvenu upotrebu, kada ni proizvodno postrojenje ni potrošači električne energije nisu povezani na sistem prenosa ili distribicioni sistem;
- 1.4. skladištenje prirodnog gasa kada je ukupan kapacitet skladišta manji od stohiljade (10.000) kubnih metara.

Član 29

Kriterijumi za licence i uslovi licence

1. Licenca se izdaje samo energetsom preduzeću registrovanom pod primenjivim kosovskim zakonom koje:

- 1.1. poseduje tehničku i finansijsku sposobnost, materijalne i ljudske resurse, kao i organizacionu strukturu da zadovolji regulatorne uslove licence;
- 1.2. nosi imovinska prava na ili zakonsko pravo na korišćenje energetskih postrojenja koja se koriste za vršenje delatnosti;
- 1.3. pruži dokaz da energetska postrojenja koja se koriste za vršenje delatnosti ispunjavaju uslove za zaštitu zdravlja, sigurnosti i životne sredine;
- 1.4. nije nesolventno ili u procesu likvidacije ili stečaja;
- 1.5. nije imalo licencu za istu vrstu delatnosti koja je ukinuta u periodu od pet (5) godina od datuma kada je podneta prijava.

2. Kriterijumi za davanje licence, u meri koja je relevantna za predmetnu licencu, odnose se na sledeće:

- 2.1. bezbednost i sigurnost sistema električne energije, instalacija i srodne opreme;
- 2.2. zaštita javnog zdravlja i bezbednosti;
- 2.3. zaštita životne sredine;

- 2.4. korišćenje zemljišta i lokacije;
 - 2.5. korišćenje javnog zemljišta;
 - 2.6. energetska efikasnost;
 - 2.7. karakteristike primarnih izvora energije;
 - 2.8. karakteristike određenog podnosioca prijave, poput tehničkih, ekonomskih i finansijskih sposobnosti;
 - 2.9. ispunjavanju ciljeva i standardima regenerativne energije Strategije za energiju.
 - 2.10. spunjenjavanje okvira i standarda radi smanjenja emisija Strategije za energiju; i
 - 2.11. promovisanje konkurentnog energetskog tržišta.
3. Licence mogu sadržati one usluge koje Energetska regulatorna kancelarija smatra neophodnim za delatnost koja se vrši i mogu obuhvatiti uslove u vezi sa:
- 3.1. tarifnim metodologijama, tarifama ili drugim promenama u pruženim uslugama;
 - 3.2. sve obaveze radi ponuđivanja univerzalne usluge u skladu sa članom 25. Zakona o električnoj energiji;
 - 3.3. kvalitetom usluge ili snabdevanja;
 - 3.4. priključivanjem potrošača i drugim merama neophodnim za zaštitu interesa potrošača u potrebi;
 - 3.5. uslovima za pripremu i podnošenje obračunskih i drugih informacija;
 - 3.6. drugim uslovima izveštavanja;
 - 3.7. razgrađenost ili razdvoj aktivnosti biznisa;
 - 3.8. ograničavanjem drugih delatnosti koje mogu vršiti licencirana preduzeća; i
 - 3.9. obavezama javne usluge koje važe za licencirana preduzeća.

Član 30 **Trajanje licence**

1. Licenca se može izdati na period do četrdeset (40) godina.

2. Trajanje i valjanost licence određuje se na sledeći način:

2.1. za delatnosti proizvodnje električne energije ili toplotne energije, ili zajedničke proizvodnje električne i toplotne energije, prenos električne energije ili prirodnog gasa, ili distribuciju električne energije, toplotne energije ili prirodnog gasa, ili skladištenje prirodnog gasa, na osnovu životnog veka aktive koja se koristi za vršenje relevantne delatnosti sa maksimalnim trajanjem od četrdeset (40) godina;

2.2. za delatnosti snabdevanja električnom energijom, toplotnom energijom ili prirodnim gasom, ili operatera organizovanog tržišta, na osnovu finansijskih mogućnosti podnosioca prijave sa maksimalnim trajanjem od dvadeset i pet (25) godina;

2.3. za delatnosti operatera sistema prenosa ili distribucije, kada se one vrše odvojeno od delatnosti prenosa, odnosno distribucije, na osnovu životnog veka aktive koja se koristi za vršenje relevantne delatnosti sa maksimalnim trajanjem od trideset (30) godina;

2.4. za aktivnosti javno snabdevanja, na osnovu finansijskih okolnosti aplikanta u maksimalnom trajanju od trideset (30) godina; i

2.5. za delatnosti uvoza i izvoza električne energije ili prirodnog gasa kada su odvojeno licencirane, na osnovu finansijskih mogućnosti podnosioca prijave, ali na ne više od pet (5) godine i ne manje od jedne (1) godine.

3. Trajanje svake licence može se produžiti na period koji nije veći od relevantnog vremenskog perioda navedenog u stavu 2. ovog člana, pod uslovom da nosilac licence zadovoljava sve svoje obaveze i uslove licence i da je podneo pisanu prijavu za produžetak prve licence. Aplikacija za produženje licence se mora podneti ne kasnije od šest (6) meseci pre isticanja roka iste.

Član 31

Ograničavanje određenih vrsti licenca

1. Za prenos električne energije, uključujući operatera sistema prenosa električne energije, izdaje se samo jedna licenca za celu teritoriju Kosova.

2. Za operatera sistema prenosa prirodnog gasa izdaje se samo jedna licenca za celu teritoriju Kosova.

3. Za javno snabdevanje električnom energijom izdaje se samo jedna licenca za celu teritoriju Kosova.

4. Za svaku licenciranu teritoriju na Kosovu za distribuciju električne energije, toplotne energije ili prirodnog gasa, izdaje se samo jedna licenca; može postojati jedna ili više

licenciranih teritorija za distribuciju električne energije, toplotne energije i prirodnog gasa.

5. Energetsko preduzeće koje ima licencu za transmisiju električne energije, uključujući operatera sistema transmisije, ne može dobiti licencu za proizvodnju ili snabdevanje električnom energijom, ili za proizvodnju toplotne energije.

6. Energetsko preduzeće koje nosi licencu operatera sistema prenosa prirodnog gasa, ne može dobiti licencu za proizvodnju ili za snabdevanje prirodnim gasom.

7. Preduzeće za energiju koja ima licencu za javno snabdevanje električnom energijom ne može da aplicira ili da prenosi licencu za proizvodnju ili operaciju u sistemu transmisije električne energije.

8.stav 7.ovog člana ne sprečava nosioca licence za javno snabdevanje da aplicira ili prenosi licencu na jednu ili sledeća dve delatnosti:

8.1. snabdevanje električnom energijom;

8.2. operaciju sistema raspodele električne energije do 31. decembra 2014.godine.

9. Preduzeće za energiju koja ima licencu za operatera razvodne mreže prirodnog gasa, ne može da dobije licencu za druge aktivnosti u vezi prirodnog gasa koja podležu licenciranju prema ovom zakonu

Član 32

Postupak izdavanja licence

1. Postupak za dobijanje licence pokreće se podnošenjem pisane prijave Energetskoj regulatornoj kancelariji, zajedno sa svim potrebnim dokumentima, i vodi se u skladu sa pravilima o licenciranju navedenim u članu 36 ovog zakona.

2. U roku od devetdeset (90) kalendarskih dana od datuma podnošenja kompletne prijave, Energetska regulatorna kancelarija ili izdaje licencu ili odbija da izda licencu na način koji je opravda, a takva odluka se blagovremeno objavljuje na internet stranici Energetske regulatorne kancelarije.

3. Svaki podnosilac prijave kome je odbijeno izdavanje licence shodno stavu 2. ovog člana, može ponovo podneti prijavu u roku od devetdeset (90) kalendarskih dana nakon datuma donošenja odluke, ili, ako je to izvodljivo, nakon efektivnog datuma kada je sud doneo presudu po odluci.

Član 33

Odbijanje izdavanja licence

1.Energetska regulatorna kancelarija odbija da izda licencu ako:

1.1. energetska preduzeće ne zadovoljava uslove ili kriterijume predviđene ovim zakonom, ili pravila utvrđena u skladu sa ovim zakonom;

1.2. jedno energetska preduzeće izabrano da obavlja aktivnost za koju se izdaje samo jedna licenca.

Član 34

Izmena licence

1. U skladu sa pravilima opisanih u članu 36 ovog zakona, Energetska regulatorna kancelarija može izmeniti licencu:

1.1. na zahtev nosioca licence, kada su nastupili opravdani razlozi za izmenu nakon što je licenca izdata; i

1.2. na sopstvenu inicijativu Energetske regulatorne kancelarije u okolnostima definisanim u pravilima za licenciranje, kao što su potreba za unapređenje konkurencije, promene u drugom važećem zakonu, promene u obavezama javne usluge, rizik po bezbednost snabdevanja energijom, nacionalnu bezbednost ili po život i zdravlje građana, ili zaštita životne sredine.

Član 35

Ukidanje i suspenzija licence

1. U skladu sa pravilima opisanih u članu 36 ovog zakona, licenca se ukida:

1.1. nakon isteka trajanja, uključujući istek produžetka njenog trajanja;

1.2. na zahtev nosioca licence, pod uslovom da će drugi nosilac licence ispuniti obaveze nosioca licence ili da ukidanje licence ne ide na štetu potrošača;

1.3. kada Energetska regulatorna kancelarija povuče licencu u skladu sa zakonom i pravilima.

2. Energetska regulatorna kancelarija može povući licencu ako:

2.1. nosilac licence ne izvrši novčane obaveze ili prekrši materijalne uslove ili obaveze predviđene licencom i ne otkloni takvu povredu u prihvatljivom roku koji određuje Energetska regulatorna kancelarija;

2.2. je rad nosioca licence prestao izjavom nesolventnosti ili likvidacijom; i pored toga, ovaj podstav ne sprovodi se kada se radi o procesu reorganizovanja koji je pod nadzorom suda u koliko licencovana institucija nastavlja njen delatnost tokom ovom procesu;

2.3. je nosilac licence predstavio lažne informacije koje su korišćene kao osnov za izdavanje licence a takve informacije su važne za propisno vršenje licenciranih delatnosti.

3. Licenca se može ukinuti samo ako Energetska regulatorna kancelarija smatra da će obaveze nosioca licence, uključujući javne obaveze, na zadovoljavajući način izvršiti drugi nosilac licence ili ako to u meri koja je opravdana nije na štetu potrošača.

4. Energetska regulatorna kancelarija može izvršiti prenos licence koja je ukinuta drugom nosiocu licence, pod uslovom da se novi nosilac licence prijavi za licencu a prijava za licencu bude odobrena.

5. Energetska regulatorna kancelarija može da privremeno suspenduje licencu u situaciji kada je takva suspenzija opravdana. U tom slučaju se nosiocu licence daje razuman rok da koriguje svoje delo ili nedelo, i ako nosilac dokaze da je licence u stanju i spreman da to koriguje.

Član 36

Pravila licenciranja i kriterijumi

1. Energetska regulatorna kancelarija izrađuje, usvaja i objavljuje pravila koja razrađuju kriterijume predviđene članom 29, stavom 2. ovog zakona i propisuje rokove, uslove i procedure za izdavanje, izmenu, prenos, suspendovanje ili ukidanje licenci kao i prava i obaveze koje obuhvata licenca.

2. Prilikom usvajanja pravila licenci i prilikom izdavanja licenci, Energetska regulatorna kancelarija mora uzeti u obzir svu politiku, smernice i uredbe u vezi sa proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora energije.

POGLAVLJE VIII

BEZBEDNOST U SNABDEVANJU I IZGRADNJA NOVIH KAPACITETA PROIZVODNJE, SISTEMA GASA, DIREKTNIH LINIJA I CEVOVODA

Član 37

Nadgledanje bezbednosti u snabdevanju

1. Energetska regulatorna kancelarija je odgovorna za nadgledanje i preduzimanje mera navedenih u ovom zakonu za promovisanje i unapređivanje kratkoročne i dugoročne bezbednosti u snabdevanju energijom.

2. Ovakvo nadgledanje koje vrši Energetska regulatorna kancelarija obuhvata:

2.1. ravnotežu energetskog snabdevanja u snabdevanju/potražnji, uključujući predviđenu ravnotežu u snabdevanju i potražnji za period od sledećih pet (5) godina;

- 2.2. nivo očekivane buduće potražnje i očekivane dodatne kapacitete generisanja i transmisije koji su u planu ili pod izgradnjom za period od pet (5) godina, uključujući prekogranični kapacitet povezanih mreža;
 - 2.3. ravnoteža energije koju uvede Ministarstvo pod uslovima Zakona o energiji;
 - 2.4. izgledi bezbednosti u snabdevanju energijom i električnom energijom za period između pet (5) i petnaest (15) godina od početka nadgledanja;
 - 2.5. predviđena ulaganja za sledećih pet (5) ili više kalendarskih godina od strane operatera sistema prenosa i onih strana za koje je to poznato, što se tiče obezbeđivanja kapaciteta prekograničnih povezanih mreža;
 - 2.6. nivo funkcionalne bezbednosti sistema koji je postignut i koji se očekuje;
 - 2.7. kvalitet i nivo održavanja sistema; i
 - 2.8. mere za pokrivanje visoke potražnje i za otklanjanje nedostataka kod jednog ili više snabdevača.
3. Energetska regulatorna kancelarija svake dve (2) godine priprema i objavljuje, najkasnije do 31. jula, izveštaj u kome su sadržana opažanja iz nadgledanja bezbednosti u snabdevanju, kao i detalje svih mera preduzetih ili predviđenih za rešavanje istog.

Član 38

Postupak ovlašćenja za izgradnju novih kapaciteta

1. Izgradnja novih kapaciteta proizvodnje, novih sistema za prenos i distribuciju gasa, uključujući povezane mreže i direktne linije električne energije, kao i direktne gasovode za prenos prirodnog gasa, vrši se u skladu sa dozvolom ili tenderskom procedurom kako je opisano ovim zakonom osim u slučajevima kada stav 1. člana 39. dozvoljava primenu postupka tenderisanja.
2. Postupak izdavanja dozvole za izgradnju postrojenja na koja upućuje stav 1. ovog člana vodi se u skladu sa objektivnim, transparentnim i nediskriminacionim kriterijumima. Kriterijumi za izdavanje takve dozvole odgovaraju kriterijumima predviđenim u članu 29 ovog zakona u pogledu licenciranja.
3. Energetska regulatorna kancelarija uspostavlja poseban postupak za izdavanje dozvole za izgradnju malih decentralizovanih i, ili distribuiranih kapaciteta proizvodnje, koji uzima u obzir njihovu ograničenu veličinu i potencijalni uticaj.
4. Ako je prijava za izdavanje dozvole odbijena, Energetska regulatorna kancelarija obaveštava podnosioca prijave o razlozima odbijanja napismeno. Razlozi moraju biti objektivni, nediskriminacioni, dobro osnovani i opravdani.

Član 39

Postupak tenderisanja za izgradnju novih kapaciteta

1. Vlada može da ovlasti početak postupka tenderisanja radi izgradnje novih proizvodnih kapaciteta ukoliko Kancelarija regulatora za energiju donosi pismenu odluku kojom utvrđuje da postupak ovlašćenja prema članu 38. ovog zakona nema rezultate ili:

1.1. u izgradnji dovoljni proizvodnji kapaciteta električne energije radi obezbeđenja sigurnosti u snabdevanju ili za postizanje ciljeva životne sredine; ili

1.2. u obezbeđenju adekvatne efikasnosti energije ili menažirajućih mera zahteva;

2. Svaka odluka Kancelarije regulatora za energiju prema stavu 1. ovog člana biće u skladu sa obavezama Kosova prema Sporazumu zajednice za energiju.

3. Osim kako je predviđeno stavom 4 ovog člana, postupak tenderisanja ovlašćenim od strane Vlade prema stavu 1. ovog člana će se odvijati od strane upravne među ministarske komisije javno privatno partnerstva (JMKJPP) koja je osnivana članom 11. zakona o javno privatno partnerstvu i koncesije u infrastrukturi i u procedurama o njihovom davanju („zakon o JPP). Kancelarija Regulatora energije će služiti kao član ex officio JMKJPP. Prema članu 11.3. Zakona o JPP tokom vođenja postupka za tenderisanje od strane JMKJPP.

4. Ukoliko se u vremenu ovlašćenja postupka tenderisanja od strane Vlade prema stavu 1. ovog člana, Republika Kosovo kontroliše preduzeće za proizvodnju prenos i raspodelu ili snabdevanja električnom energijom, postupak tenderisanja neće voditi od strane JMKJPP. – JPP. U tom slučaju, Kancelarije regulatora za energiju imaće opštu odgovornost za organizovanje, monitoring i kontrolu postupka tenderisanja; kancelarija regulatora energije može da prenosi menadžiranje postupkom tenderisanja kod drugog autoriteta koji je osnovan radi obezbeđenja nezavisnog odlučivanja u javnoj nabavci.

5. Sve procedure tenderisanja će se projektovati na osnovu objektivnih, transparentnih i ne – diskriminirajući kriterijuma i biće vođene u potpunom skladu sa primenjivanim odredbama Zakona o JPP-u.

POGLAVLJE IX

REGULISANJE TARIFA

Član 40

Odslikanje potrošnje u tarifama snabdevanja

1. Na utvrđivanje tarifa koji će se prikupljati od strane krajnje snabdevača za snabdevanje energijom, preduzeće za energiju će obezbediti da cene kojima se od nje zadužuju u svako vreme i svaki snabdevač za snabdevanje energijom cene će biti iste sa cenama kojima je zadužena preduzeće za energiju u isto vreme i za druge krajne

snabdevače za uporedno snabdevanje sa energijom, bez obzira gde se krajnji snabdevači nalaze i gde stanuju. Ove tarife će odslikati potpuno snabdevanja električnom energijom za krajnje snabdevače od strane odgovarajućeg preduzeća za energiju. Za ciljeve ovog stava, snabdevanje energijom smatra se upoređavajuća ukoliko:

1.1. ima iste ili slične zahteve o kapacitetima ; i

1.2. je u skladu sa istim ili sličnim karakteristikama zahteva.

2. U slučajevima kada je istorijski bilo ne regularnosti u ceni uključujući i posredno subvencionisano između raznih potrošača i kategorija potrošača, Kancelarija regulatora za energiju tokom regulisanja tarifa za snabdevanja energijom traži će da se tarife podleže rebalansu na postepen način počevši od stupanja na snagu ovog zakona do 31. decembra 2014. u cilju ublaženja uticaja povećanja cena radi odslikanja potrošnje za svakog snabdevača ili za svaku kategoriju snabdevača.

Član 41

Tarife

1.Tarife za snabdevenu energiju će biti neregulisana kada se energija prodaje kvalifikovanom potrošaču:

1.1. Kancelarija regulatora za energiju može da uspostavi tarife kojima se zadužuju kvalifikovani potrošači od preduzeća električne energije koja je nosioc licence za javnu snabdevanje jedino kada kancelarija nije zadovoljna efikasnošću konkurencije u snabdevanju električnom energijom;

1.2. Nakon 1. januara 2015 Kancelarija regulatora za energiju će obustaviti određivanje tarifa kojima zadužuju potrošači od strane preduzeća za električnu energiju koja je nosioc licence za javno snabdevanje snabdevanje jedino kada kancelarija nije zadovoljna efikasnošću konkurencije u snabdevanju električnom energijo.

1.3. Svaka konstatacija od strane Kancelarije regulatora za energiju da konkurencija u snabdevanju električnom energijom nije efektivna, treba da se zasniva na sve obuhvatajući i objavljene uslova tržišta. Regulisanje tarifa neće premašiti potrebne mere za nadoknadu nedostatka efektivnih konkurencija.

2.Tarife u energetsom sektoru uključuju (ali se ne ograniče):

2.1. posebne tarife za korišćenje sistema za transmisiju i za korišćenje sistema za raspodelu kao i za uključenje u ova dva sistema.

2.2. posebne tarife za proizvodnju energije ili za snabdevanje energijom predviđaju se kao subjekt regulisanja prema Zakonu o električnoj energiji, Zakonu o centralno grejanje i prema Zakonu o prirodnom gasu.

3. Kancelarija regulatora za energiju je isto tako odgovorna za monitoring a prema potrebi i za usvajanje i obezbeđenje usklađenosti sa postupcima i pravilima nadžiranja kongestije o zaduženjima i nadoknade u vezi među granične razmene električne energije koja se specifikuje Zakonom o električnoj energiji.

Član 42

Metodologija tarifa

1. Određivanje regulisanih tarifa vrši se kroz jednu ili više tarifnih metodologija, koju priprema i izdaje Energetska regulatorna kancelarija.

2. Kao deo procesa osmišljavanja tarifa i tarifnih metodologija, Energetska regulatorna kancelarija vrši konsultacije u skladu sa članom 26 ovog zakona. Energetska regulatorna kancelarija blagovremeno objavljuje svoju odluku o svakoj tarifi ili tarifnoj metodologiji.

3. Osim načela o ceni koštanja navedene u članu 40 ovog zakona, svaka tarifna metodologija mora se zasnivati na sledećim načelima:

3.1. tarife moraju biti opravdane, nediskriminacione, zasnovane na objektivnim kriterijumima, uključujući one navedene u stavu 4 člana 14 ovog zakona i određene na način koji je transparentan;

3.2. tarife primarno zavise od opravdanih, razumnih i pažljivo ocenjenih troškova, uključujući razumni povraćaj investicije;

3.3. tarife u pogledu sistema prenosa i distribucije moraju biti adekvatne da bi se dozvolilo neophodno ulaganje u sisteme koje se vrši na način koji će omogućiti da to ulaganje obezbedi održivost sistema;

3.4. Energetska regulatorna kancelarija ima dozvolu da uspostavi tarife na osnovu učinka, odnosno tarife koje obuhvataju podsticaj i poboljšanje usluga, uključujući faktore produktivnosti, koji podstiču regulisano energetske preduzeće da unapredi efikasnost vremenom, ili kazne za neispunjene standarde definisanog učinka;

3.5. tarife uzimaju u obzir zaštitu potrošača, pod uslovom da tarife ne mogu biti niže od realnog troška pružanja usluge predmetnim potrošačima;

3.6. tarife uzimaju u obzir zaštitu životne sredine, pod uslovom da su takvi mehanizmi određivanja cene nediskriminatorni i transparentni;

3.7. tarife za pojedinačne grupe potrošača moraju biti u skladu sa troškovima isporuke električne energije, toplotne energije i prirodnog gasa tim potrošačima;

3.8. posredne subvencije za klase potrošača nisu dozvoljene;

3.9. posredne subvencije između dve ili više licenciranih delatnosti nisu dozvoljene;

3.10. podstiču se tarife za isključenje, tarife za ravnotežu opterećenja i drugi mehanizmi za unapređivanje energetske efikasnosti i smanjivanje potražnje, uključujući razvoj isplativih i obnovljivih izvora energije.

3.11. dozvoljene su sezonske i momentalne tarife, koje su promenljive u zavisnosti od cene usluge u visokoj i niskoj potražnji;

3.12. mogu se odrediti takse za nove priključke u sistemu ili za značajno povećanje kapaciteta postojećeg priključka.

4. Energetska preduzeća koja su podležu regulisanim tarifama za snabdevanje energijom dužna su da izrade svoje predloge za ove tarife na osnovu metodologije koju odobri Energetska regulatorna kancelarija, u skladu sa načelima navedenim u ovom članu, i da te predloge podnesu Energetskog regulatornoj kancelariji na razmatranje i odobrenje.

Član 43

Usvajanje tarifa

1. Kancelarija Regulatora za energiju usvaja tarife za usluge, uređene o energiji, bazirano u metodologiji tarifa o uređenim tarifama, i u predlozima za preispitivanje dostavljenih tarifa od strane preduzeća za energiju. Odluke donete o istim predlozima se objavljuju.

2. Ni jedno licencirano preduzeće za energiju ne može primeniti, ili modificirati neku uređenu tarifu, ili metodologiju tarifa, pre usvajanja od strane Kancelarije regulatora za energiju, u skladu sa ovim zakonom.

3. Tokom usvajanje, ili utvrđivanje tarifa, Kancelarija regulatora za energiju će obezbediti da se licenciranim omogućava vraćanje svih opravdanih troškova, obuhvatajući:

3.1. troškove održavanja i o rezervi goriva, plata i dnevnica;

3.2. troškove za kupovinu i snabdevanje lignitom;

3.3. troškove u opravdanim nivoima o gubitku energije u sistemima transmisije i distribucije;

3.4. troškove menadžiranja, operisanja, održavanja, zamene i izgradnje energetskih postrojenja, troškove zatvaranja postrojenja za energiju, kao i postrojenja za deponovanje rezervi – goriva;

3.5. troškove održavanja rezervnih kapaciteta, kao i onih regulatornih, potrebnih za obezbeđivanje održivog snabdevanja za potrošače;

3.6. normalne troškovi amortizacije prema svim asetima, obuhvaćenih u Bazi uređenih aseta, kao i „baza uređenih aseta“ podrazumeva sve korišćene i korisne asete u pružanju usluga od strane regulisanog subjekta, osim aseta koji su u potpunosti rashodovani;

3.7. troškove obaveza za javne usluge, kao i drugih obaveza licenciranih, utvrđenih od strane Kancelarije regulatora za energiju, u skladu sa članom 18, stav 4 Zakona o energiji;

3.8. ostale opravdane razne troškove, fiksne i kapitalne, uz obuhvatanju troškove pozajmica, finansiranja, i radnog kapitala, kao i loših dugova.

4.Procedure za razmatranje, usvajanje i uspostavljanje tarifa, izrađuju se i objavljuju od strane Kancelarije regulatora za energiju.

5.U slučaju da Kancelarije regulatora za energiju smatra potrebnim, kada licencirani, odgovorni za transmisiju ili distribuciju, može zatražiti licenciranom modifikaciju njegove tarife, kao i uslova i odgovarajućeg načina, radiobezbedivanja da iste budu proporcionalne i primenljive na ne diskriminirajući način.

Član 44

Žalbe u vezi sa tarifama i tarifnim metodologijama

1. Kada odluka Energetske regulatorne kancelarije štetno utiče na neko lice, koja odluka je u vezi sa regulisanom tarifom ili tarifnom metodologijom, to lice može podneti žalbu Energetskoj regulatornoj kancelariji na odluku najkasnije dva meseca od dana kada je odluka objavljena.

2. Po prijemu takve žalbe, Energetska regulatorna kancelarija razmatra žalbu i daje obrazloženi odgovor podnosiocu žalbe. Nijedna takva žalba ili njeno razmatranje ne sme usporiti primenu regulisane tarife ili tarifne metodologije, osim ako Energetska regulatorna kancelarija drukčije ne odluči.

3. Radi transparentnosti, Kancelarija za regulatora energiju je dužna da primeni zahteve iz člana 26, u svim aspektima, tokom razmatranja jedne žalbe u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Član 45

Subvencije potrošača u stanju socijalne potrebe

1.Kada Vlada Kosova identificirapotrebu za finansijsku podršku prema potrošačima u nuždi, ona će to učiniti na propisani i transparentni način, i na način koji neće prouzrokovati bilo koju neurednost u konkurenciji i u snabdevanju energijom.

2.Sve subvencije za sektor energetike podvrgavaju se odredbama primenljive legislature o državnoj pomoći, kao i procedurama za nadgledanje, utvrđenim u istoj.

POGLAVLJE X

ODVAJANJE I TRANSPARENTNOST ENERGETSKIH PREDUZEĆA

Član 46

Odvajanje i transparentnost energetskih preduzeća

1. Energetska preduzeća koja vrše prenos ili distribuciju električne energije nezavisna su u smislu svog pravnog oblika, organizacije i odlučivanja u skladu sa Zakonom o električnoj energiji.
2. Energetska preduzeća koja vrše prenos ili distribuciju prirodnog gasa, nezavisna su u smislu svog pravnog oblika, organizacije i odlučivanja u skladu sa Zakonom o prirodnom gasu.
3. Danom ili pre 31 decembra 2014 godine, licencirana preduzeća za energetiku za aktivnosti generisanja, distribucije i snabdevanja, podeli će svoje unutrašnje žiro račune za sve ove aktivnosti, na isti način kao kada bi se sve te aktivnosti bile obavljene od odvojenih preduzeća, s ciljem izbegavanja diskriminacije, unakrsnih subvencija, kao i nelojalne konkurencije.
4. Sva energetska preduzeća dužna su da vode odvojene račune za svoje licencirane delatnosti u oblasti energetike za sve druge delatnosti i da obezbede reviziju tih računa.
5. Javni snabdevač dužan je da vodi odvojene račune za snabdevanje potrošača koji zadovoljavaju kriterijume i potrošača koji ne zadovoljavaju kriterijume, kao kada bi tu delatnost vršila odvojena preduzeća, i dužan je da obezbedi reviziju tih računa.
6. Energetska regulatorna kancelarija dužna je da nadgleda primenu usklađenosti od strane operatera iz operatera sistema transmisije i operatera sistema distribucije, sistema prenosa i delotvorno pravno odvajanje i odvajanje računa integrisanih energetskih preduzeća u skladu sa ovim Zakonom, Zakonom o energiji, Zakonom o električnoj energiji, Zakonom o prirodnom gasu i svakim drugim važećim zakonom. Energetska regulatorna kancelarija dužna je da na odgovarajući način preduzme mere sprovođenja programa usklađenosti i pravnog odvajanja i odvajanja računa.

POGLAVLJE XI

OBAVEZE JAVNE USLUGE

Član 47

Nametanje obaveza javne usluge

1. Energetska regulatorna kancelarija može nametnuti obaveze javne usluge svakom energetskom preduzeću, pod uslovom da Energetska regulatorna kancelarija preduzme korake da obezbedi:

- 1.1. da su obaveze javne usluge primenjene na način koji je transparentan i nediskriminacioni i da ne narušavaju otvorena energetska tržišta, kako je predviđeno ovim zakonom i drugim važećim zakonima;
 - 1.2. da su energetska preduzeća kojima su nametnute obaveze u stanju da povrate dodatne nastale troškove zbog tih uslova određenih zbog javnih obaveza; U skladu sa članom 16, stav 4. Zakona o energiji
 - 1.3. da redovno ocenjuje mogući uticaj obaveze javne usluge na nacionalnu i međunarodnu konkurentnost na energetskom tržištu i razmotri da li takve obaveze treba ili ne treba revidirati, ili da zatraži produženje roka za sprovođenje obaveza Kosova prema Energetskoj uniji ili drugim međunarodnim telima.
2. Obaveze za javne usluge, kao što su utvrđene u licenci, biće jasno definisane, proporcionalne, transparentne, ne diskriminirajući, kao i proverljive. Obaveze će se odnositi na bezbednost, urednost, kvalitet i cenu snabdevanja, ili zaštite životne sredine.
- .

POGLAVLJE XII

STEČAJ NOSIOCA LICENCE

Član 48

Postupak u slučaju stečaja

1. U slučaju likvidacije ili stečaja nosioca licence, Energetska regulatorna kancelarija ima kompetencije da ukine licencu i da obaveze nosioca licence prenese na drugog nosioca licence koji je spreman da preuzme obaveze, ili od koga se traži da izvrši obaveze, prema uslovima njegove licence, međutim, ovaj član se ne primenjuje za jedan proces reorganizovanja, koji se nadzire od strane suda, ako licencirani nastavlja svoju delatnost tokom tog procesa.
2. Ako nijedan od postojećih nosioca licence nije spreman ili u mogućnosti da preuzme obaveze nosioca licence u likvidaciji ili stečaju, Energetska regulatorna kancelarija ulaže sve napore da onu aktivu koja je neophodna za nastavak delatnosti nosioca licence prenese novom nosiocu licence.
3. Energetska regulatorna kancelarija može, u licenci svakog energetskog preduzeća, navesti da je ono predmet obaveze javne usluge, obaveze koja od nosioca licence zahteva da preuzme obaveze za snabdevanje potrošača nosioca licence koji je u likvidaciji ili stečaju, u određenom vremenskom periodu, bilo prema istim ili različitim rokovima i uslovima snabdevanja, i pod uslovima da je energetska preduzeća kome su obaveze nametnute u stanju da povрати dodatne troškove nastale zbog obaveze.

POGLAVLJE XIII NADZOR

Član 49

Nadzorne kompetencije Energetske regulatorne kancelarije

1. Energetska regulatorna kancelarija vrši nadzor:
 - 1.1. poštovanja rokova i uslova licenci;
 - 1.2. primena uređenih tarifa i tarifinih metodologija;
 - 1.3. primenu njenih pravila, pojedinačnih akata i odluka izdatih nosiocima licenci.

Član 50

Nadzorni postupak

1. Kada upražnjava svoja nadzorna ovlašćenja, kako je predviđeno članom 46 ovog zakona, Energetska regulatorna kancelarija dužna je da:
 - 1.1. vrši inspekciju preko lica koja ovlasti;
 - 1.2. obavesti javne organe ili nezavisna tela o merama koje trebaju preduzeti u okviru svojih nadležnosti;
 - 1.3. suspenduje, izmeni ili ukine licence kada je to neophodno da bi se kaznilo kršenje uslova licence;
 - 1.4. nametne obavezne administrativne mere i administrativne novčane kazne određene ovim zakonom ili drugim zakonom koji reguliše energetski sektor na Kosovu.

Član 51

Istraga

1. Energetska regulatorna kancelarija dužna je da, nakon što primi žalbu ili po sopstvenoj inicijativi, istraži da li su nosilac licence, njegovi službenici ili predstavnici, prekršili:
 - 1.1. rokove ili uslove licence, i
 - 1.2. akt, pravilo, odluku ili uputstvo koje je izdala Energetska regulatorna kancelarija.

2. Ako nakon sprovedene istrage u skladu sa stavom 1. ovog člana, Energetska regulatorna kancelarija utvrdi da je prekršena bilo koja odredba, ona ima ovlašćenje da:

2.1. naredi nosiocu licence da ne ponovi ili ne nastavi nezakonito postupanje, ili ako je takvo postupanje prestalo, da donese regulatornu odluku kojom zahteva da se preduzme posebna mera ili ispravka;

2.2. izrekne administrativnu novčanu kaznu licima odgovornim za takav prekršaj.

3. Energetska regulatorna kancelarija dužna je da izda propisno opravdanje za svaku regulatornu odluku koju donese pod ovim članom.

POGLAVLJE XIV KAZNE ODREDBE

Član 52 Novčane kazne

1. Energetska regulatorna kancelarija donosi pravila u vezi sa novčanim kaznama i drugim kaznama koje može izreknuti prema uslovima određene putem ovog zakona, koja pravila objavljuje pre nego što preduzme mere za izricanje takvih kaznenih odredbi ili novčanih kazni.

2. Novčane kazne se izriču svakom licu koje vrši sledeće:

2.1. zaposli lica bez kvalifikacija predviđenih ovim zakonom;

2.2. ne izvrši svoje dužnosti u skladu sa ovim zakonom;

2.3. ne obezbedi informacije predviđene članom 12 ovog zakona;

2.4. nepropisno otkrije poverljive informacije;

2.5. ne pruži pomoć predviđenu članom 13 ovog zakona;

2.6. ne preduzme mere predviđene članom 15 ovog zakona. za sprečavanje zloupotrebe dominantne pozicije;

2.7. bez licence vrši delatnosti u oblasti energetike za koje je potrebna licenca;

2.8. ne ispoštuje rokove ili uslove licence;

2.9. bez dozvole izgradi postrojenja regulisana u VIII poglavlju;

2.10. bez odobrenja Energetske regulatorne kancelarije uspostavlja tarife koje su predmet regulisanja;

- 2.11. vodi račun za licencirano energetska preduzeće na način koji nije u skladu sa uslovima relevantnih zakona;
- 2.12. odbije da sklopi ugovor za snabdevanje energijom ili da obezbedi pristup sistemima bez opravdanog razloga;
- 2.13. se priključi na sistem bez poštovanja relevantnih uslova;
- 2.14. deluje u suprotnosti sa ovim zakonom, Zakonom za električnu energiju, zakonom o energiji, utvrđenim pravilima u skladu sa ovim zakonima, ili standardima, ili dotičnim tehničkim kodeksima.
3. Kada je reč o energetskim preduzećima, navedene kazne u stavu 2 ovog člana ne mogu preći iznos od deset (10%) posto prihoda koje je energetska preduzeće sakupilo tokom prethodne fiskalne godine.
4. U slučaju kada se kazna navedena u stavu 2 ovog člana propiše pojedincu, ne može biti veća od 300% mesečne plate pojedinca.
5. U slučaju ponovnog kršenja zakona, izrečena kazna može biti tri puta veća od navedenog iznosa u stavu 3 i 4 ovog člana.
6. Tokom izricanja kazne po ovom poglavlju, Kancelarija Regulatora za Energiju treba da uzme u obzir stepen štete društva, prethodno ponašanje pojedinca i finansijsko stanje osobe.
7. Tokom izricanja kazne po ovom poglavlju, Kancelarija Regulatora za Energiju treba da upozna osobe o izvršenim kršenjima i da im pruži mogućnost i vreme da odgovore pismeno, u roku od četrnaest (14) dana od dana obaveštenja.
8. Ako novčana kazna koju izrekne Energetska regulatorna kancelarija nije plaćena, Energetska regulatorna kancelarija inicira postupak pred sudom za naplatu kazni kao građanski dug.
9. Sve novčane kazne naplaćene u skladu sa ovim poglavljem uplaćuju se u Budžet Republike Kosovo.

POGLAVLJE XV

PRELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Član 53

Prolazne odredbe

1. Ovaj zakon stavlja van snage Zakon o energiji br. 2004/9, dok svi podzakonski akti, odluke, propisi i drugi usvojeni ili objavljeni dokumenti po Zakonu br. 2004/9 važe devet (9) meseci od stupanja na snagu ovog Zakona.

2. Devet (9) meseci nakon stupanja na snagu ovog zakona, svi podzakonski akti, odluke, propisi i ostali usvojeni ili objavljeni dokumenti po Zakonu Br. 2004/9 treba da se usklade sa ovim zakonom.

3. Kancelarija regulatora energije donosi pravila, kodekse, procedure i podzakonske akte, potrebni za implementiranje ovog Zakona, nakon objavljenih konsultacija sa sviim zainteresovanim stranama.

Član 54

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03 L- 185
30. septembar 2010.godine

Član Predsedništva Skupštine

Xhavit HALITI